

Nazipropaganda i uvitenhet?

debatt

Av Egill Aarø,
lektor i krigsrett,
Sjøkrigsskolen

*Bergens
Tidende*

I en kronikk i BT 5. mai i år skriver Egil Ulateig under henvisning til kapitulasjonsavtalen: «Var Norge ikke lenger i krig, trådte folkerettens bestemmelser om okkupasjon uten formell fred i kraft ...»

Slike bestemmelser finnes ikke. Utsagnet er en selvmotsigelse da okkupasjon folkerettslig sett er krigstilstand.

At Norge ikke var i krig hevdes bl.a. av Kjell Fjørtoft og Hans Fredrik Dahl. Under rettsoppgjøret og etterpå har nazister gjen tatt at deler av rettsoppgjøret var en farse fordi Norge ikke var i krig. Det er tragisk at personer som pretenderer å gi ny kunnskap og innsikt om vår nære historie presenterer slikt som kjensgjerninger. Det er typisk at det er folk uten rettslig bakgrunn som målbærer meningene.

Enhver som setter seg inn i seriøse fremstillinger av krigens rett forstår at en kapitulasjonsavtale ikke er en fredsavtale. Kapitulasjon er et militært forhold. Fredsavtale inngås mellom stater ved den som har kompetanse til å inngå avtaler på statens vegne, ikke offiserer. Kapitulasjonsavtalen er mellom norsk og tysk overkommando, ikke mellom de respektive stater. Norge ble okkupert som følge av tysk militær overlegenhet. Fordi videre motstand er fåfengt legger overkommandoen iflg. avtalen ned våpnene så lenge denne krig varer. Avtalen inneholder en del andre bestemmelser av militær betydning, men ingen politiske erklæringer og intet om fred mellom partene.

Avtalen var brutt før den var undertegnet. Utnevnelsen av Terboven 24. april var et ledd i Hitlers nazifiseringsplaner. Slikt er ikke hjemlet i avtalen og er i strid med okkupasjonsretten. Regler for okkupasjon finner en f.eks. i Haag-reglene av 1907, senere i Genève-konvensjonene. Brudd på reglene er krigsforbrytelser. Tyskerne ble under Nürnbergprosessene, og ellers, dømt for krigsforbrytelser begått mot sivile i vel samtlige land de okkuperte, herunder Norge. Man blir ikke dømt for krigsforbrytelser for handlinger begått i fred. Det er altså ikke bare norsk Høyesterett som misforstår, men de ledende dommere og folkerettsjurister over omtrent hele den siviliserte verden.

Skal revisjonistene tilgis fordi de ikke vet bedre, eller skal de anklages fordi de ikke har undersøkt bedre?